

Skien kommune

Skien, 5.10

Dette brevet sendes på vegne av 4H Telemark, Porsgrunn og Omegn Turistforening, DNT Telemark, Grenland krets av Norges Speiderforbund, Naturvernforbundet i Telemark, Norges Jeger- og Fiskerforbund (NJFF) Telemark, Norsk Ornitologisk Forening avd. Telemark, Syklistenes Landsforening Grenland, Telemark Botaniske Forening og Vestfold og Telemark Orienteringskrets.

Uttalelse til Kommuneplanens arealdel, Skien kommune

Forum for natur og Friluftsliv Telemark er opptatt av å ta vare på naturgrunnlaget i Skien kommune, samt fremme et allment tilgjengelig friluftsliv.

To store kriser preger verden i dag – klimakrisen og naturkrisen. Den største trusselen er arealendringer. Inngrepene gjøres stykkevis og delt, og medfører at både naturmangfoldet og friluftslivet forringes. For å stanse tapet av naturmangfold, samt bremse den globale oppvarmingen, må arealforbruket stoppes. Ivaretagelse av naturen er grunnlaget for et bærekraftig samfunn.

Sammendrag

Forum for natur og friluftsliv (FNF) Telemark er et samarbeidsnettverk for natur- og friluftslivsorganisasjoner i Telemark og har som hovedformål å ivareta naturmangfoldet og friluftslivet i området. FNF Telemark synes kommuneplanens arealdel inneholder veldig mye bra, bl.a. klima- og arealregnskap og kartlegging av naturverdier i aktuelle utbyggingsområder. Vi har allikevel forslag til endringer og tillegg som vil styrke natur- og friluftslivsverdiene ytterligere. Vi ber kommunen vurdere et mål om arealnøytralitet i arealplanen. FNF Telemark støtter administrasjonens forslag til områder som skal tas ut og områder som omgjøres til LNF eller grønnstruktur.

Vi kommer med forslag om markagrensener for ivaretagelse av store viktige friluftsområder som vi anser som truet. Vi vil trekke fram at alle reguleringsplaner må, ikke bør, være i samsvar med arealbruken fastsatt i kommuneplanens arealdel. Videre kommenterer vi arealinnspill som er relevante for naturverdier og friluftslivsinteresser, og til slutt ber vi kommunen sørge for at arealbruken blir avklart gjennom planprosesser, og at dispensasjonspraksis ikke forringer dette.

Samarbeidsnettverk mellom natur- og friluftslivsorganisasjoner
telemark@fnf-nett.no | Postboks 3089, 3707 Skien | 99 15 58 29
organisasjonsnummer 914 039 061 | www.fnf-nett.no/telemark

Planbeskrivelse

Vi ser positivt på at arealdelen vektlegger fortetting og transformasjon for å ta i bruk så lite uberørt areal som mulig, med vektlegging på ivaretagelse av naturgrunnet og klimautfordringen. Punktene under «grønn by» i planbeskrivelsen er gode syntes vi.

FNF Telemark synes det er veldig bra at Skien kommune har laget klima- og arealregnskap som skal ligge til grunn for kommuneplanarbeidet. Det er bra at kommunen ønsker mer overordnet planlegging og kontrollert vekst med kontroll på arealene, men FNF etterspør mål om arealnøytralitet i Skien kommune. Det er arealendringer som hovedsakelig truer natur- og friluftslivsverdiene, da særlig bit for bit-utbyggingen som samlet sett beslaglegger og splitter opp naturområdene. Derfor er vi skeptiske til prioriteringen av LNF områder regulert til næringsområder i tillegg til areal til ny rv.36.

Vi mener at skal målsettingene om å skape en inkluderende, attraktiv og grønn by i samfunnsdelen nåes, må arealplanen brukes til å fastlegge overordnet grønnstruktur.

Arealnøytralitet som mål

FNF Telemark syntes det er viktig at Skien kommune har mål om å stanse tap av naturmangfold i kommunen. For å klare det må kommunen bli arealnøytral. Det betyr at Skien kommune må gjenbruke og fortette allerede utbygde arealer fremfor å bygge ut mer natur, og stanse arealforbruket. Slik arealplanen foreligger er det plan om å utbygge 3619 daa fra fri - og LNF-område til bygge - og anleggsformål og 1456 daa fra bebyggelse og anlegg til LNF. Det gir et tap av LNF områder på 2163 daa.

Kartleggingen av naturverdier i aktuelle utbyggingsområder vil FNF Telemark berømme som et foregangstiltak overfor andre kommuner. Dette er et godt grunnlag for å ivareta sine forpliktelser etter naturmangfoldloven og for klimautfordringer.

Områder knyttet til kraftkrevende næringsvirksomhet

Planen beskriver spesielt 2 områder som er avsatt til kraftkrevende og/eller grønn næring. FNF mener det ikke gis tilstrekkelig informasjon om disse områdene. Hvordan kraftkrevende og såkalt grønn næring som er potensielt tiltenkt utover datalagrings senter på Gromstul bør være tydeligere. Områdene gjelder Bolvik, tett på søppelanlegget i Bjorstaddalen. Det andre området ligger nær kraftpunktet på Rød, i samme område som tomta på Gromstul som er regulert til datalagring/industri.

Markagrense og temakart grønnstruktur

FNF Telemark ønsker en gjennomgang og utvidelser av grønnstruktur og hensynssoner spesielt for bevaring av naturmiljø og for friluftsliv. Vi anbefaler også kommunen å utvikle et **temakart med grønnstruktur/grønne traseer** som tas med som kunnskapsgrunnlag i utarbeidelsen av arealdelen. Se for eksempel temakart for [grønnstruktur fra Lørenskog kommune](#). På denne måten kan kommunen sikre sammenhengende blågrønne strukturer, grønne korridorer, smug og smett og turveier gjennom byggesonen i all planlegging.

I forslaget på revidert arealplan i Skien kommune er det lagt inn forslag på nye næringsareal tett på store naturområder som Solumsmarka. FNF Telemark foreslår at Skien kommune sikrer områder som Solumsmarka og Gulsetmarka gjennom Markaloven sitt byggeforbud. Dette vil være i tråd med kommuneplanens målsetting om å skape en inkluderende, attraktiv og grønn by. Lett tilgang og ivaretagelse av store sammenhengende naturområder er avgjørende for å skape attraktivitet i kommunen. Samtidig hindrer det en alt for lett bit for bit nedbygging av så avgjørende områder for befolkningens livskvalitet.

Bestemmelser

I eksisterende og nye byggeområder må det stilles krav til at alle boliger har maksimalt 500 meter til friområde (på minimum 20 dekar) eller nærmeste tursti/turvei som leder til slikt område, jf. pbl § 11. Sammenhengende grønne korridorer og grøntområder (uavhengig av formål) i byggesonen, inkl. forbindelser til overordnede friluftsområder, må sikres og det må legges til rette for videreutvikling av disse. Dette bør gjøres i sammenheng med prosjektet friluftslivets ferdselsårer. Grønne korridorer og grøntdrag ivaretar både landskap, økologiske sammenhenger og ferdselsårer. Gatetrær og alléer langs veier og stier må sikres opparbeidet gjennom reguleringsplan. Langs alle vassdrag inkl. bekker, vann og tjern, bør det opprettholdes og om mulig utvikles/videreutvikles et naturlig vegetasjonsbelte som ivaretar viktige økologiske funksjoner, motvirker erosjon og tjener flomsikring og friluftslivet, jf. pbl § 11-9 nr. 6.

Arealinnspill

FNF Telemark har sett gjennom innkomne arealinnspill for endringer i kommuneplanen. Under følger kommentarer på relevante endringer for natur- og friluftinteressene.

Innspill nr. 81.1: Endring fra LNFR til næring Bolvik – kommunen tilrår arealbruksendring.

Vi mener området har store naturverdier med særegent artsmangfold som hule eiker som er rødlistet og lågurteikeskog. Samtidig ligger området i sammenheng med større naturområde med bekker og store naturverdier.

Innspill nr. 83: Endring fra LNFR til næring Trommedalsvegen – kommunen tilrår arealbruksendring.

Vi mener området hindrer friluftslivskorridor til viktig naturområde. Bryter forbindelsen mellom løypene i fritidsparken og Solummarka. Berører etablerte stier og parkeringsplass som i dag fungerer som inngang til marka i begge retninger. En grønnkorridor gjennom et nytt næringsområde vil ikke være et tilstrekkelig avbøtende tiltak.

Innspill nr. 60: Endring fra LNFR til næring Voldsvegen – kommunen tilrår arealbruksendring.

Konflikt med store friluftslivsverdier, særlig i form av hverdagsfriluftsliv for de som bor i nærheten, men også som en del av sammenhengen av turløyper fra fritidsparken. En omdisponering av LNF her vil være første inngrep i det sammenhengende turområdet på Vindalsåsen, jf. bit-for-bit utbygging.

Innspill nr. 109: Endring fra LNFR til næring Hulkaåsen – kommunen tilrår arealbruksendring.

Vi mener området innehar naturverdier og komplimenterer deler av Solumsmarka.

Innspill nr. 127: Endring fra LNFR til næring Rugtvedt – kommunen tilrår arealbruksendring.

Vi mener området har naturverdier og ligger sentralt som en del av Solumsmarka med stinett. Bes tas ut av planen.

FNF Telemark støtter kommuneadministrasjonens forslag om alle arealinnspill ikke tilrås basert på den negative påvirkningen forslagene har på natur og friluftslivsverdier, med hovedfokus på:

- **Innspill nr. 82: Endring fra LNFR til næring Lakåsene** - ikke anbefalt av administrasjonen. Mye brukt turområde med mange turstier. Disse er ikke digitalisert, men er opparbeidet og vedlikeholdes av Porsgrunn og Omegn Turistforening. Foreslår å oppjustere til rødt for friluftsliv i konsekvensutredningen.
- **Innspill nr. 30: Endring fra LFNR til bolig, Knip (Fjelldalen)**. Ikke anbefalt av administrasjonen.

Området har en berggrunn (basalt) som gir et stort biologisk mangfold, samtidig som det er et gammelt kulturlandskap. Dette området bør bevares.

- **Innspill nr. 67.3: Endring fra LNFR til næring Solum** - ikke anbefalt av administrasjonen. Tett på friluftsområde mye brukt stinett
- **Innspill nr. 67.4: Endring fra LNFR til næring Solum** - ikke anbefalt av administrasjonen. Tett på friluftsområde mye brukt stinett
- **Innspill nr. 67.5: Endring fra LNFR til næring Solum** - ikke anbefalt av administrasjonen. Tett på friluftsområde mye brukt stinett.
- **Innspill nr. 74: Endring fra LNFR til bolig, Borgemarka.** Ikke anbefalt av administrasjonen. Stadig mer av kalkbarskogen i Grenland forsvinner til andre formål. Deler av området har verdifull kalkbarskog, og den bør man bevare. Kalkbarskog er en viktig naturtype for biologisk mangfold.
- **Innspill nr. 80.1: Endring fra LNFR til næring Kisekollen** - ikke anbefalt av administrasjonen. Bør i særlig grad vurderes etter bit-for-bit prinsippet. Med såpass mange innspill i tilknytning til det allerede regulerte Gromstul området bør man være særlig oppmerksom på problematikken om samlet belastning.
- **Innspill nr. 80.5: Endring fra LNFR til næring Brubergåsen nord** - ikke anbefalt av administrasjonen. Anses som spesielt problematisk siden det beslaglegger en av hovedinnfallsportene til Vestmarka og Ulvskollen, som er blant de aller mest besøkte turmålene i kommunen.

Arealbruken må avklares gjennom planprosesser

Til slutt ber vi Skien kommune sørge for at arealbruken blir avklart gjennom planprosesser.

Planlegging bidrar til samordning av statlige, regionale og kommunale oppgaver, og gir grunnlag for vedtak om bruk og vern av ressurser, jf. plan- og bygningsloven § 1-1 andre ledd. I tillegg sikrer planlegging åpenhet, forutsigbarhet og medvirkning for alle berørte interesser og myndigheter, og man sikrer langsiktige løsninger hvor konsekvenser for miljø og samfunn er vurdert, jf. tredje ledd. Planlegging sikrer også at prinsippet om universell utforming og hensynet til barn og unges oppvekstvilkår ivaretas, jf. fjerde ledd.

Når arealbruken er avklart gjennom planprosesser, gir dette et godt grunnlag for videre byggesaksbehandling. Vi ber derfor Skien kommune om å unngå en dispensasjonspraksis som kan motvirke de hensyn en planprosess ivaretar. En kommune som gjør mange unntak fra vedtatte langtidsplaner, har manglet styring på arealbruken. Når lokalpolitikere behandler søknader om dispensasjon, får de mindre informasjon om konsekvensene av utbyggingen. Frivillige organisasjoner får heller ikke søknad om dispensasjon tilsendt på høring, og det er dermed fare for at viktige verdier ikke blir tilstrekkelig vurdert i søknadsprosessen. Kommunen bør av den grunn etterstrebe null dispensasjoner fra plan.

Vennlig hilsen

Forum for natur og friluftsliv Telemark

Eirik Knive
Koordinator
FNF Telemark